

ТАҚРИЗИ

Роҳбари илмӣ ба рисолаи номзоди Набизода Эмомалӣ Қуваталӣ дар мавзӯи «Сиёсати инноватсионии давлат ва хусусиятҳои он дар шароити соҳибистиклолии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ пешбинӣ шудааст

Истиклолияти давлатӣ ҳамчун дастоварди беназир дар рушди пешрафти Тоҷикистони соҳибистиклол марҳилаи таърихӣ навро боз намуда, зарурати ислоҳоти соҳаҳои ҳаёти иҷтимоиро ба миён овард, ки боиси тағйироти ҳамаи институтҳои сиёсӣ, иқтисодиёи иҷтимоӣ ва дигар бахшу самтҳои рӯзафзунӣ ҳаёти ҷомеа гардид. Дар шароити муосир ва пешрафти илму техника зарурати истифодаи инноватсия дар таҳкими давлатдорӣ, идоракунӣ, қабули қарорҳои сиёсӣ, рушди ҳаёти ҷамъиятӣ барои Тоҷикистон аҳамияти муҳимро касб намуда, дар ин раванд бе татбиқи самараноки сиёсати инноватсионӣ таҳкими раванди рушди устувори давлат ғайриимкон аст.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки яке аз воситаҳои асосии рушдиҳандаи иқтисодиёти миллии ҳар як давлат ин ба роҳ мондани фаъолияти инноватсионӣ мебошад. Инноватсия ҳамчун механизми ташаккулдиҳандаи дигар соҳаҳо маҳсуб ёфта, барои дилхоҳ фаъолият заминаи муфиди пешрафтро фароҳам меоварад. Аксарият давлатҳои рушдкарда фаъолияти инноватсиониро ҳамчун фишанги асосии пешбарандаи рушди устувори давлат маҳсуб медонанд. Бинобарин фаъолияти инноватсионӣ доираи васеъ дошта, ба сифати механизми рушдиҳанда баромад менамояд. Тоҷикистони соҳибистиклол чунин заруратро дарк намуда барои тақвият бахшидани фаъолияти инноватсионӣ марҳила ба марҳила таваҷҷуҳи махсус зоҳир намуда, то имрӯз ба як қатор дастовардҳои назаррас ноил гардидааст.

Кори диссертатсионии Набизода Эмомалӣ Қуваталӣ яке аз масъалаҳои муҳими илмҳои сиёсии муосирро фаро гирифта, дар рушди инкишоф ва пешрафти Тоҷикистони соҳибистиклол заминаи муҳимро фароҳам меоварад. Аз ин рӯ муаллиф кушиш намудааст, ки масъалаҳои дар диссертатсия гузошташударо ба таври пурра мавридӣ таҳлил ва омӯзиш қарор диҳад ва муҳимияти онро дар шароити рушди истиклолияти Тоҷикистон баррасӣ намояд.

Масъалаҳои вобаста ба сиёсати инноватсионии давлат ва хусусиятҳои он мубрамияти мавзӯи мазкурро дар шароити Тоҷикистони соҳибистиклол хеле зиёд менамоянд. Масъалаи мазкур дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳануз ҳам аз ҷониби олимону муҳаққиқони ватанӣ ба таври

лозима мавриди омӯзиш қарор дода нашудааст. Гуфтан мумкин аст, ки таҳлилу баррасии кори диссертатсионии анҷомдодаи муаллиф дар илмҳои сиёсии ватанӣ ташаббуси муҳиму саривактӣ ба шумор рафта, барои пайдорӣ ва рушди давлатдорӣ миллӣ аҳамияти илмию амалӣ дорад.

Муайян намудани мафҳум ва моҳияти сиёсати инноватсионӣ, хусусиятҳои муҳимми он, асосҳои концептуалӣ, принципҳо ва шароити татбиқи сиёсати инноватсионии давлат, сиёсати инноватсионӣ ва хусусиятҳои муҳимми он дар кишварҳои хориҷӣ, заминаҳои сиёсӣ – ҳуқуқии ташаккули сиёсати инноватсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, механизмҳои амалишавӣ, самтҳои афзалиятнок, имкониятҳои амалишавӣ ва механизмҳои фаъоли сиёсати инноватсионӣ дар рушду инкишофи давлат дар шароити муосир зарурати таҳқиқу баррасӣ ва омӯзиши мавзӯро асоснок менамояд.

Сохтори диссертатсия аз диди мантиқӣ бо пайдарҳамии хос мураттаб гашта, масъалаҳои гузошташуда бо ҳам робитаи зичи мазмунӣ ва мантиқӣ доранд. Диссертатсия аз номгӯи ихтисораҳо, муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқот, се боб, ки дарбаргирандаи шаш зербоб аст, хулоса, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот, рӯйхати адабиёт ва интишорот аз рӯи мавзӯи диссертатсия иборат мебошад.

Дар боби якуми диссертатсия - **«Асосҳои назариявӣю методологии омӯзиши сиёсати инноватсионии давлат»** номгузорӣ шуда, мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст. Дар боби мазкур омӯзиш ва таҳлилу хулосагирихоро дар атрофи масъалаҳои хусусиятҳои муҳимми сиёсати инноватсионӣ, ҷанбаҳои концептуалӣ, шароит ва принципҳои татбиқи сиёсати инноватсионии давлат дар бар гирифтааст. Дар боби мазкур қайд мегардад, ки сиёсати инноватсионӣ ҷузъи муҳими стратегияи рушди сиёсии муосири давлат ба ҳавасмандгардонии пешрафти илмию техникӣ ва ҷорӣ намудани технологияҳои инноватсионӣ дар соҳаҳои гуногуни ҳаёти ҷамъиятӣ, аз ҷумла мабилигардонии сиёсат ва раванди идоракунии давлатӣ, таҳким бахшидан ба самтҳои соҳавии сиёсати давлатӣ, ба шумули сиёсати иқтисодиву иҷтимоӣ ва маданӣ, ба ҳисоб меравад.

Боби дуюми диссертатсия – **«Сиёсати инноватсионии давлат: заминаҳо ва низомии муқоисаҳо»** аз ду зербоб иборат буда, таҳлили равишҳо ва амалиеро дар бар мегирад, ки дар кишварҳои гуногун барои рушди инноватсия ва татбиқи сиёсати инноватсионӣ истифода мешаванд. Дар боби мазкур муаллиф чунин хулоса менамояд, ки давлатҳо сиёсати инноватсиониро барои рушди иқтисодӣ ва иҷтимоии худ, тартиб, танзим ва тақвият мебахшанд, ки дар ҳар як кишвар шароит ва хусусиятҳои хосси миллӣ ба эътибор гирифта мешавад.

Дар боби сеюми диссертатсия масъалаи «Раванд ва самтҳои татбиқи сиёсати инноватсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз ҷониби унвонҷӯ Набизода Э. Қ., мавриди таҳлил қарор гирифтааст. Дар зербобҳои боби мазкур унвонҷӯ механизмҳои амалишавии сиёсати инноватсионӣ дар шароити муосир ва самтҳои афзалиятнок ва имкониятҳои амалишавии сиёсати инноватсионӣ дар Тоҷикистонро нишон дода тавонистааст. Дар хулосаи боби мазкур муаллиф ишора мекунад, ки сиёсати инноватсионии Тоҷикистон дар шароити соҳибистиклолӣ, ҳамчун низоми чорабиниҳо бояд бисёрфункционалӣ бошад ва якбора якчанд мушкилоти муҳимми инкишофи ҷамъиятиро ҳал карда тавонад.

Натиҷаҳои таҳқиқот дар шаш мақолаи илмӣ муаллиф, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп гардида, инъикоси худро ёфтаанд. Инчунин қисме аз натиҷаҳои таҳқиқот аз ҷониби муаллиф дар конференсияҳои сатҳи ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ маъруза карда шудааст. Автореферат ва мақолаҳои илмӣ, ки аз рӯи мавзӯи мазкур дар маҷаллаҳои илмӣ ва маводҳои конференсияҳо ҷоп гардидаанд, мазмун ва муҳтавои кори диссертатсиониро инъикос менамоянд. Муаллиф дар раванди таҳқиқи кори диссертатсионӣ аз худ донишҳои муосир ва маҳорати баланди истифодаи усулҳои нави таҳлилу хулосабарориро нишон додааст. Кори диссертатсионӣ ба таври таҳқиқотӣ таҳлиلى дар асоси андешаҳои муаллиф таҳия гардида, муҳтавои он фаҳмо ва асоснок мебошад. Гуфтан мумкин аст, ки Набизода Э. Қ., дониши хуби сиёсӣ дошта, дар иҷрои омӯзиш ва хулосабарорихи кори мазкур ба муваффақиятҳои назаррас ноил гардидааст.

Аз таҳлил ва омӯзиши диссертатсияи мазкур ба чунин хулоса омадан мумкин аст, ки натиҷаҳои кори диссертатсионӣ аз ҷониби ҳуди муаллиф бо риояи услубӣ илмӣ таҳия карда шудааст. Таҳия, коркард ва таҳлили ҳамаҷонибаи мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ маҳсули фаъолияти илмӣ муаллиф мебошад. Ҳамаи давраи иҷрои нақшаи кории илмӣ-таҳқиқотӣ пешбинишуда бо иштирок ва пешниҳоди бевоситаи муаллиф роҳандозӣ шудаанд. Саҳми мустақилонаи доктараб дар баррасӣ, таҳлил, хулосагирӣ ва пешниҳоди тавсияҳое, ки дар диссертатсия оварда шудааст, инъикос меёбад. Кори анҷомдодани муаллиф таҳқику омӯзиши илмӣ мустақилона мебошад.

Гуфтан мумкин аст, ки хулосаҳои кори диссертатсияро ҷиҳати татбиқи сиёсати давлатии инноватсионӣ дар шароити муосири инкишофи ҷомеа, инчунин барои танзиму назорати амалишавии барномаҳо ва стратегияҳои дурнамои рушд тавассути дар амал татбиқ намудани сиёсати

инноватсионӣ, инчунин дар татбиқи чорабиниҳои сатҳи институтсионалии давлатӣ ва ғайридавлатӣ оид ба татбиқи сиёсати инноватсионии давлат метавон ба таври васеъ мавриди истифода қарор дод.

Гуфтаҳои болоро ҷамъбаст намуда метавон хулоса намуд, ки диссертатсияи Набизода Эмомалӣ Қуваталӣ дар мавзӯи «Сиёсати инноватсионии давлат ва хусусиятҳои он дар шароити соҳибистиклолии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба талаботи Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ (Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва автореферати диссертатсия (фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 декабри соли 2024, №493) ҷавобгӯ буда, ҷиҳати сазовор гардидан ба дараҷаи илмии номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ барои Ҷимоя пешниҳод карда мешавад.

Рохбари илмӣ,

доктори илмҳои сиёсӣ, профессори
Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи

Носири Хусрав.

23 апрели соли 2025

 /Миралиён Қ. А.

Суроғай рохбари илмӣ:

734042, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Душанбе, к. Гулистон, 323

Тел.: +992 550670660 E-mail: qmiraliyon@gmail.com

Имзои Миралиён Қ. А.-ро тасдиқ менамоям.

Сардори шӯъбаи кадрҳо ва корҳои махсуси Донишгоҳи давлатии Бохтар
ба номи Носири Хусрав.

Исозода Т.И.

Суроғай муассиса:

735140, Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти Хатлон,
шаҳри Бохтар, кӯчаи Айнӣ, 67.